netage

Support network for quality ageing

6. bilten

Promocija regionalnog socijalnog razvoja kroz osnaživanje umrežavanja dionika iz javnog i civilnog sektora u pružanju inovativnih socijalno- zdravstvenih usluga za starije osobe

6. interni sastanak projektnih partnera

Šesti interni sastanak partnera (IM) održao se u Anconi (Italija) 25. ožujka kao uvod u finalnu dvodnevnu konferenciju projekta NET-Age. Četrdeset i troje izaslanika partnerskih institucija i organizacija sudjelovalo je na sastancima upravljačke i stručnih skupina u cilju koordiniranja i revizije plana završnih projektnih aktivnosti.
Štoviše, sastanak je bio ključan jer je prestanak projektnih aktivnosti predviđen za 31. svibnja 2015. te je partnerima omogućio pregled završnih projektnih aktivnosti, financijskog i komunikacijskog menadžmenta, posebice o konačnom izvještavanju, ocjenjivanju i nadzoru.
Također, sastanak je predstavljao priliku za razmjenu informacija o pilot-aktivnostima i raspravu o rezultatima razmjene znanja na održanim lokalnim radionicama i konferencijama za tvorce politika i strategija. Na sastanku su predstavljene i lokalno izrađene Bijele knjige, završno izvješće programa treninga i najavljeno potpisivanje Memoranduma o razumijevanju koje je predviđeno za zadnji dan konferencije.

Završni događaj projekta

Završni događaj projekta NET-Age pod naslovom „Umrežavanje za kvalitetnije starenje" održao se u Anconi (Italija) od 25. do 27. ožujka. Više od stotine sudionika iz svih zemalja uključenih u projekt sudjelovalo je u trodnevnom sastanku. Na događaju su većinom naglašeni i diseminirani rezultati projekta NET-Age partnerima i lokalnim dionicima. Predstavljeno je sljedeće:

- prekogranična SWOT analiza: studija koja je definirala ključne situacije i prilike na lokalnoj i prekograničnoj razini o politikama i uslugama za starije osobe;
- Zajednički akcijski plan koji se sastoji od programa treninga (treninzi održani u Srbiji, Crnoj Gori i Sloveniji), transnacionalni program mobilnosti (studijske posjete tri različite zemlje/regije – Srbije/Vojvodine, Slovenije/Goriške i Italije/Emilia-Romagna) koji je uključio stotine socijalnih i zdravstvenih djelatnika iz javnih tijela i privatnih/neprofitnih organizacija;
- brojne radionice koje su organizirane zbog razmjene i podjele znanja na lokalnoj razini;
- pilot-aktivnosti koje su provedene u regijama projektnih partnera i predstavljaju važan test za konkretnu primjenu inovativnih metoda koordinacije i suradnje javnih tijela i organizacija privatnog/neprofitnog sektora u području socijalnih i zdravstvenih usluge za starije osobe.

Aktivno starenje jedno je od najvećih izazova s kojima se trenutačno suočavaju zemlje EU-a što se potvrdilo i tijekom projekta NET-Age, ali i drugim projektima čiji su rezultati predstavljeni na završnom događaju u svrhu dijeljenja najbolje prakse i metodologija:

- „Up-tech", projekt eksperimentalnog istraživanja koji financira Ministarstvo rada i socijalne skrbi u Italiji te koji podržava regija Marche s INRCA-om (talijanski nacionalni centar za istraživanje starenja) kao znanstvenim partnerom. Projekt ima za cilj unaprijediti standard života njegovatelja i obitelji osoba koje pate od Alzheimerove bolesti te promicati neovisan život pacijenata;
- „Wider", europski projekt o takozvanoj „srebrnoj ekonomiji" koji financira program MED i vodi SVIM Spa (Italija). Sufinancirao je pet projekata iniciranih od pet poduzeća male do srednje veličine (SME) iz regije Marche koji su željeli razviti inovativne proizvode i usluge za starije u sektoru ekoloških inteligentnih domova;
- „Marche_active@net", projekt koji je financirao Odjel za obiteljsku politiku talijanskog predsjedništva Vijeća ministara i koji je proveo CSV Marche zahvaljujući nekoliko akcija i lokalnim radnim skupinama, informativnim kampanjama, lokalnim pilot-akcijama za potporu politikama aktivnog starenja i međugeneracijsku solidarnost u regiji Marche.

Dana 27. ožujka, tijekom posljednjeg radnog sastanka završne konferencije obavljena je ključna ceremonija potpisivanja Memoranduma o razumijevanju među svim partnerima. Zahvaljujući tom ugovoru svi potpisnici obvezali su se nastaviti partnerstvo i suradnju koristeći prilike koje pružaju novi instrumenti financiranja u programskom razdoblju EU-a 2014. – 2020. Stoga su također predstavljeni instrumenti financiranja poput INTERREG EUROPE, MED, ADRION i ITALY – CROATIA, IPA Adriatic CBC program…

Završni događaj može se smatrati uspješnim završetkom dugog puta projekta NET-Age koji su partneri prošli do tog trenutka kao i važnom početnom točkom za novu suradnju i inicijative u odnosu na prekogranični okvir pomoći starijim osobama.

Memorandum o razumijevanju u sklopu projekta NET-Age – predanost budućoj suradnji

Memorandum o razumijevanju projekta NET-Age jest multilateralni ugovor za konsolidaciju i definiranje ciljeva i intervencija prekogranične mreže NET-Age i njegov je tekst proveden jednoglasno te ratificiran 27. ožujka u Anconi od strane projektnih partnera (Regija Marche, CSV Marche, grad Split i Udruga MI – Hrvatska, Institut za javno zdravstvo i Asocijacija za demokratski prosperitet – Zid, Crna Gora; Pokrajinski zavod za socijalnu zaštitu i Novosadski humanitarni centar – Srbija, Općina Kanal ob Soči i Federacija udruga umirovljenika Slovenije, Slovenija, Caritas Albanija, Regija Emilia-Romagna).
Taj se dokument temelji na izraženoj potrebi za jačanjem prekogranične mreže koja je formirana zahvaljujući projektu NET-Age koji nastavlja intervenirati i tražiti rješenja radi pomoći starijim osobama. Cilj Memoranduma o razumijevanju jest podržati kreiranje partnerstva među potpisnicima Memoranduma o razumijevanju kako bi se provele mjere i aktivnosti u okviru razvijenih inovativnih socijalnih i zdravstvenih usluga za starije osobe.

Partneri su se obvezali da će:

- održati kontinuitet razmjene informacija koristeći se prilikama za nacrt prijedloga zajedničkih projekata;
- stvoriti prilike za razmjenu znanja i najboljih primjera prakse povezane sa starenjem;
- kapitalizirati rezultate ovog projekta u budućim radnjama unutar okvira koji je definiran prekograničnom mrežom i, posebice, primjenjujući preporuke iz Bijele knjige projekta NET-Age te na taj način otkrivajući i primjenjujući znanja i vještine koje su stečene tijekom programa treninga i studijskih posjeta te ponavljajući iskustvo pilot-radnji projekta;
- surađivati u pronalaženju resursa osiguravajući održivost rezultata koji su postignuti u projektu NET-Age i osigurati razvoj nastavka projekta u skladu s ovdje navedenim ciljevima i ciljevima definiranima u strategiji Jadransko-jonske makro regije;
- omogućiti, lokalno i prekogranično, sve inicijative i intervencije koje su potrebne za postizanje ciljeva Memoranduma o razumijevanju i projekta NET-Age.

Pregled pilot-aktivnosti

Raznolikost pilot-aktivnosti pokazuje da su svi partneri planirali svoje aktivnosti na temelju nacionalnih/ regionalnih prioriteta i preporuka iz Bijele knjige.

Možemo ih okvirno svrstati u četiri tematska područja:

1. promicanje aktivnog starenja, zdravoga životnog stila, njihovih prava i očuvanje mentalnog zdravlja starijih osoba putem kampanja i internetskih stranica;
2. razvoj volonterskih aktivnosti vezanih za starije osobe; aktivnosti su bile usmjerene na obuku o vođenju volontera i volonterskih organizacija te razvijanju i potpori rada volonterskih centara/ programa;
3. razvoj inovativnih usluga za starije osobe;
4. eksperimentalna primjena otvorene metode koordinacije kao novog pristupa u definiranju i planiranju socijalnih i zdravstvenih politika te za povećanje i jačanje razvoja kapaciteta i relevantnih kompetencija u javnim tijelima i neprofitnim organizacijama.

Projekt NET-Age – glavne aktivnosti i ključni rezultati

Projekt NET-Age počeo je zajedničkom sviješću o nedostatku odgovarajućih socijalnih i zdravstvenih usluga za starije osobe što negativno utječe na učinkovitost politika i jednak pristup njima. Projektom je istovremeno naglašena središnja uloga koju rad volontera može imati u rješavanju takvih kritičnih situacija. Na kvalitetu i učinkovitost politika i usluga za starije osobe također utječe:

- nedostatak koordinacije između javnih i privatnih/ neprofitnih dionika;
- nedostatak otvorene metode koordinacije u definiranju i provedbi politika;
- nedostatak prikladno educiranih službenika i volontera koji bi se učinkovito suočili s izazovima starenja;
- nedostatak informacija i podataka o socijalnoj skrbi, zdravstvenoj zaštiti i pomoći starijim osobama.

Stoga NET-Age predstavlja priliku za razvoj novih politika u području skrbi za starije i pronalaženje rješenja za izazove vezane uz starenje populacije. Stoga su i ciljevi projekta bili sljedeći:

- poboljšati koordinaciju između javnih i privatnih/ neprofitnih (OCD, volontiranje) dionika kako bi nadišli prepreke u području pomoći starijim osobama, poticati ih da surađuju u partnerstvu na lokalnoj i jadranskoj razini te pružati inovativne socijalne zdravstvene usluge za starije osobe koje im jamče aktivno, zdravo i neovisno starenje;
- povećati održivost socijalnih i zdravstvenih sustava usklađujući ravnotežu između kvalitete usluga, razumne razine troškova i što bolje dostupnosti usluga;
- osnažiti otvorenu metodu koordinacije (OMK) kao novi pristup u definiranju i programiranju socijalnih i zdravstvenih politika;
- povećati i pogodovati razvoju kapaciteta, kompetencija i vještina javnih institucija i volontera;
- povećati razinu svijesti i informacija o uslugama i politikama koje ciljaju na starije osobe te o ulozi volontera na lokalnoj i prekograničnoj razini.

U prvom dijelu projekta, projektni partneri su proveli lokalnu SWOT analizu želeći prikazati regionalne ljudske i financijske resurse, politike i usluge u području socijalne skrbi za starije osobe, s naglaskom na pomoć u kući. Zatim je napravljena usporedba pojedinačnih SWOT analiza iz regija projektnih partnera i opažanja sumirana u „Izvješću o prilikama za sinergiju, komplementarnosti i suradnju među regijama uključenima u NET-Age". Izvješće je bilo i glavni rezultat ovih početnih aktivnosti i temelj za sve buduće aktivnosti jer je sadržavalo i detaljni popis preporuka za daljnju provedbu.

Drugi se dio projekta fokusirao na temeljne aktivnosti umrežavanja koje su sažete u zajedničkom akcijskom planu – ZAP-u. Zajednički akcijski plan sastoji se od četiri temelja od kojih su tri provedena na prekograničnoj razini i jedan na lokalnoj:

1. lokalne popratne mjere koje služe kao potpora predviđenim temeljnim aktivnostima, a imaju za cilj postaviti temelje budućih zemalja članica EU i potencijalnih zemalja članica promicanjem otvorene metode koordinacije u izradi programa socijalne politike;
2. program treninga;
3. program mobilnosti;
4. zajedničke aktivnosti za promociju prekogranične (PG) suradnje i sastanaka u regijama partnera, a koje mogu predstavljati smjernice za provedbu aktivnosti i razraditi sustavan nadzor zajedničkog akcijskog plana.

Što se tiče lokalnih popratnih mjera, partneri su organizirali 28 lokalnih radionica za sve dionike (javne i neprofitne/privatne) prepoznate kroz proces mapiranja. Bila je to izvrsna prilika da se dionici aktiviraju u smislu jačanje/kreiranja lokalnog partnerstva, da otvore proces definiranja socijalnih politika putem pristupa odozdo prema gore i da kreiraju okvir za razmjenu pozitivnih iskustava i suradnju javnih dionika i dionika iz neprofitnog/privatnog sektora.
Tijekom projekta organizirano je šest konferencija, po jedna u svakoj regiji (osim u Albaniji), kako bi se analizirali ključni aspekti utvrđeni tijekom procesa planiranja i radionica i predložili praktični koraci za rješavanje nedostataka u pružanju socijalnih i zdravstvenih usluga te poboljšala suradnja između javnih tijela i neprofitnog sektora, a u konačnici povećalo znanje i razumijevanje različitih aspekata neovisnog života i pomoći starijim osobama naglašavajući ključnu ulogu volonterstva u ovom sektoru.
Glavni rezultati svih ovih popratnih mjera sažeti su u Bijeloj knjizi koju je urađena za svaku od regija uključenih u projekt. Šest Bijelih knjiga temelji se na partnerskom pristupu između javnog i privatnog/neprofitnog sektora i uključuju preporuke koje su osmišljene na lokalnim radionicama u svrhu navođenja prioriteta socijalnog planiranja i prenošenja najbolje prakse među sektorima. One daju smjernice lokalnim donositeljima politika, navode najvažnije rezultate projekta, a predstavljaju odličan alat za njihovu implementaciju u lokalno socijalno programiranje.

Program treninga sastojao se od triju ciklusa planiranih za pripremu osoblja projekta NET-Age na pilot-projekte te kako bi ojačale i promicale buduću suradnju među partnerima. Tri ciklusa treninga organizirana su između studenoga 2013. i rujna 2014. u Novom Sadu (Srbija), Podgorici (Crna Gora) i Kanalu ob Soči (Slovenija) za osoblje projekta te zainteresirane dionike iz javnog i neprofitnog/privatnog sektora.

Istovremeno, kao dio neformalnog pristupa obukama, partneri su u sklopu programa mobilnosti organizirali tri studijske posjete čime su željeli ojačati razvoj vještina i kompetencija unutar javnih tijela kao i kompetencije i

znanja volontera/volonterskih udruga.
Prva studijska posjeta tijekom programa mobilnosti održana je u Goriškoj regiji (Slovenija) početkom ožujka 2014. Druga posjeta održala se od 7. do 11. travnja 2014. u Vojvodini (Srbija), a treća od 5. do 9. svibnja u regiji Emilia-Romagna (Italija). Sudionici programa mobilnosti (310) imali su priliku posjetiti lokalne institucije (gerontološke centre, zdravstvene centre, staračke domove, humanitarne centre, međugeneracijske centre...) za starije i sudjelovati u radionicama/seminarima o socijalnim politikama, lokalnom sustavu socijalne skrbi i socijalnim i zdravstvenim uslugama te se informirati o prilikama za financiranje od strane EU-a u području socijalnih politika.
Najopširniji dio projekta NET-Age bila je provedba lokalnih pilot-aktivnosti. Kako bi se konkretno testirala suradnja između javnih i neprofitnih/privatnih organizacija i primjena otvorene metode koordinacije u pružanju određenih socijalnih i zdravstvenih usluga starijim osobama, na svakom su području provedene pilot-aktivnosti. Pet pilot-aktivnosti koje su proveli partneri međusobno se razlikovalo potvrđujući da svi partneri planiraju svoje aktivnosti na temelju nacionalnih/regionalnih prioriteta i preporuka iz Bijele knjige.
Uspjeh projekta naglašen je potpisivanjem Memoranduma o razumijevanju. Dana 27. ožujka, tijekom završne konferencije u Anconi, svi partneri potpisali su multilateralni ugovor kako bi kapitalizirali rezultate projekta NET-Age u budućim aktivnostima i prijedlozima projekta te išli korak dalje u usklađivanju prekogranične mreže.

Čini se da projekt NET-Age neće na ovome završiti, već će se ovo uspješno iskustvo i suradnja nastaviti prema novim važnim rezultatima za aktivno starenje i neovisan život starijih osoba u jadranskoj regiji.

Pregled situacije u Italiji u vezi s uslugama iz područja socijalne skrbi za starije osobe

U Italiji se veza između javnih tijela i volonterskih udruga temelji na važnom ustavnom načelu supsidijarnosti, pretjerano upotrebljavanoj riječi kojoj prijeti opasnost gubitka njezina stvarnog značenja. Riječ supsidijarnost odnosi se na ideju pomoći. Ovaj se termin u Italiji upotrebljava dvoznačno. Odnosi se na određenu vrstu odnosa u hijerarhijski uređenim javnim institucijama (i to se zove vertikalna supsidijarnost) ili na poseban odnos između javnih institucija i civilnog društva (u ovom slučaju supsidijarnost se opisuje pridjevom horizontalna).

Talijanski ustav inspiriran je načelom administrativne autonomije lokalnih vlasti, ali zakonodavac ima mogućnost definirati konkretnu razinu praktične autonomije i suradnje među različitim institucijskim razinama.
Upravo to se i dogodilo. Legislativa se razvila posebice otkada su se administrativne funkcije dodijelile lokalnim tijelima tijekom 1990-ih uzimajući u obzir teritorijalne, asocijativne i organizacijske dimenzije krajnjih primatelja. Dane su im „javne odgovornosti" kako bi „teritorijalno i funkcionalno vlast bliža građanima, olakšala' obiteljima, udrugama i zajednicama izvedbu socijalno važnih funkcija i zadataka".
Ova posljednja naznaka uključena u uredbu o ponovno organiziranom sustavu lokalnih vlasti potaknula je supsidijarnost između institucija i civilnog društva „priznajući kako socijalne skupine koje čine civilno društvo vrše javne funkcije". Razvoj ove pravne kulture bio je institucionalni prostor unutar kojeg su se razvile ideje i praksa „sudjelovanja u upravljanju" sustavom socijalnih politika. Prekretnicu je donio nacionalni zakon

čiji je cilj bila ponovna organizacija pravnog okvira koji je 2000. godine odobren u Italiji Zakonom 328. U skladu s tim zakonom ideja horizontalne supsidijarnosti koja podrazumijeva demokratsko sudjelovanje u institucijskom procesu donošenja odluka (sukladno kojem privatne strane putem sudjelovanja u procesu donošenja odluka ne vrše ni jednu „javnu funkciju") pretvorila se u sudjelovanje koje se shvaća kao „stvarna i realna prilika da socijalne organizacije vrše svoje javne funkcije". Bio je to veliki izazov koji još pokreće sustav javnih funkcija prema novom modelu u skladu s kojim je javna priroda usluga neovisna o javnoj ili privatnoj prirodi subjekta koji se vodi pod njezinim imenom.

Danas je načelo „horizontalne supsidijarnosti" podignuto na ustavnu razinu Zakonom 3/2001. koji, preinakom članka 118. ustava navodi da „država, regije, metropole, provincije i općine promiču nezavisne inicijative pojedinačnih građana ili građana koji su udruženi za izvedbu aktivnosti od općeg interesa na temelju načela supsidijarnosti".
Načelo koje je definirano Ustavom, a zatim usvojeno od strane hijerarhijski nižeg zakona o socijalnim politikama (točnije Zakona 328/2000), očekuje „stanje socijalne skrbi u kojem su javne funkcije proširene na povezivanje sa socijalnim organizacijama u odnosu na četiri faze (planiranje, projektiranje, upravljanje, procjena) umjesto stanja socijalnog sustava koji odstupa da bi se dopustio razvoj slobodnim privatnim poduzećima".
Posljednjih smo godina radili prema ovim načelima u izgradnji određenih uredaba koje bi podržavale volonterski rad i socijalno planiranje s institucijskim razvojem „integriranog sustava mjera i socijalnih usluga".

Organizacije koje smo označili kao komponente „trećeg sektora" u svojem nacionalnom sustavu nisu samo tijela koja su imenovana za upravljanje uslugama u ime PA-a. To su udruženja koja mogu omogućiti nove perspektive u odnosu na društvene trendove. Ona mogu utjecati na političke izbore i pomoći u utvrđivanju prioriteta da bi se upravljalo javnim sredstvima uz pomoć zajedničkog dijaloga koji javna tijela na svim razinama moraju osigurati.
Ovo znači ulaganje u „sudjelovanje" na način da se posveti prostor, vrijeme i vještine da bi sudjelovanje u „sustavu" bilo stabilno i trajno.
To smo radili posljednjih godina promičući regionalno planiranje i potičući svoje decentralizirane odjele socijalne skrbi (Ambiti Territoriali Sociali) da rade isto dodijelivši im tehničku ulogu „facilitatora" s obzirom na koordinaciju decentraliziranog odjela socijalne skrbi.
Očito je da smo tijekom tog puta prošli poteškoće uspostavljajući stabilnost ovakvog sustava. Često smo riskirali birokratizaciju i stručni rad na ovom problemu s obzirom na to da je proračun bio prioritet u odnosu na ispravno korištenje sredstava.

Socijalne politike za starije osobe

U odnosu na politike za starije osobe, morali smo rješavati organizacijske i financijske posljedice važnih procesa starenja populacije koje se pojavilo posljednjih dvadeset godina. Ovaj je proces doslovno šokirao sustav socijalne skrbi zajedno s dodatna tri faktora: migracijom, nesigurnošću povezanom s poslom i strukturnom krizom obitelji.
U pogledu takvih politika radimo na integraciji zdravstvenih i socijalnih politika u smislu reorganizacije institucionalnog sustava i potpore općem redefiniranju zdravstvenih politika. Pokušali smo to riješiti dajući prioritet investicijama koje idu u prilog lokalnim aktivnostima u okviru zdravstvenog sustava koje se bave sprječavanjem i liječenjem kroničnih oboljenja umjesto investicijama u rad bolnica, posebice u liječenje akutnih faza bolesti.
U skladu s tim smjernicama posljednjih smo godina donijeli nove uredbe o standardima usluga u institucionalnom smještaju i kućnoj njezi, njihovim troškovima i povezanim naknadama. Ovaj pravni okvir donio je i smjernice za udio participacije građana i udio regionalnog zdravstvenog sustava u troškovima sustava financiranog od strane nacionalnog proračuna i općine u slučaju izričito siromašnih građana.
Takav nam je okvir pomogao u procjeni stvarnih troškova koje ima neka regija kako bi se održale postojeće usluge, ali i poboljšale otvaranjem novih domova za starije, institucija za dnevnu njegu te usluga njege u kući.
Navedene usluge smo mogli povećati zahvaljujući financiranju iz sredstava za zdravstvo koja su dodijeljena za dodatne bolničke mjere.

Te povećane mjere utjecale su na ponovnu organizaciju sustava. Općine i centralni regionalni zdravstveni odjeli sada su dobro integrirani; mogu surađivati i dijeliti znanje kako bi se uslugama njege za starije osobe s poteškoćama upravljalo u skladu s postojećim kompetencijama i vještinama. To je važan korak prema naprijed u suočavanju s negativnom regionalnom ekonomskom situacijom.

Zaključak

Koji je najbolji način osiguravanja kvalitete, prihvatljive cijene usluga, jednake dostupnosti i dobrih životnih uvjeta za starije osobe te potpore za obitelji koje pružaju svu nužnu njegu bez ikakve pomoći?
Prije svega, važno je naglasiti da volonterski rad ne može zamijeniti stručnjake. Oni su pravno zaposleni na temelju svojih sposobnosti kako bi osigurali kvalitetnu njegu. Volonterski rad ima dodatnu ulogu. Volonteri redovito surađuju s ustanovama zdravstvene skrbi i mogu osigurati njihovu sukladnost s pravilima i dobro upravljanje uz dostojanstvo ljudi kojima se pomaže.
Također, volonteri imaju važnu ulogu u prepoznavanju potreba. Poznaju svoje područje, poznaju ljude koji tamo žive i do koje mjere mogu pružiti njegu bez potpore. Njihovo znanje stoga može imati važnu ulogu u procesu donošenja odluka na političkoj razini. Oni mogu pomoći utvrditi prioritete kako bi se potaknule usluge kućne njege putem dodatnih doprinosa ili akreditacije njegovatelja.
Nadalje, volonteri imaju ulogu povezivanja mladih i starih osoba. Mogu koristiti prevenciju i socijalne vještine kako bi se starije osobe s poteškoćama, koje se obično oslanjaju na obitelji za ovakvu njegu, uključile u društvo. Osim poticanja starijih osoba da povećaju svoje sudjelovanje u zajednici, ovo je također način da te obitelji dobiju neku vrstu potpore i olakšanja od njihove cjelodnevne brige za bližnje.
Jedno od ključnih pitanja ove rasprave tiče se činjenice da bi usluge trebale biti potpuno besplatne za građane. Vjerujemo da je potrebno poštovati ovo načelo i u tu smo svrhu usvojili neke oblike konvencije koje bi općine mogle uzeti u obzir kod ostvarivanja suradnje s volonterskim organizacijama i ograničavanja troškova naknade. Ovo je načelo jako važno naglašavajući da se stručni posao (redovito plaćen) ne može zamijeniti dobrovoljnim radom. Dobrovoljni rad je neprocjenjiv i odnosi se na promicanje kvalitete života starijih osoba, osoba s invaliditetom, socijalno isključenih migranata i problematičnih tinejdžera.
Ovo je neprocjenjivo i ne može se platiti i provoditi kroz javne natječaje za upravljanje uslugama. Predstavlja važan resurs jer volonteri trebaju aktivno raspravljati i predlagati strategije. Na taj način se diskreditira bilo koja logika isključivanja koja je uobičajena u današnje vrijeme.
Projekt NET-Age napravio je značajan doprinos svemu tome. Upravo zato želimo nastaviti surađivati ne samo s predstavnicima projekta već i sa svim sudionicima koji su pomogli napraviti naš projekt uspješnijim.

Napisao:
Giovanni Santarelli – Voditelj odjela socijalnih planiranja Regije Marche

This document has been produced with the financial assistance of the IPA Adriatic Cross-Border Cooperation Programme. The contents of this document are the sole responsibility of NETAge partnership and can under no circumstances be regarded as reflecting the position of the IPA Adriatic Cross-Border Cooperation Programme Authorities

Let's grow up together Adriatic IPA Cross Border Cooperation 2007-2013

LEAD APPLICANT:
REGIONE MARCHE
Svim Marche SpA

PROJECT PARTNERS:
CSV Marche Centro Servizi per il Volontariato
Regione Emilia Romagna
NSHC
ADP
GRAD SPLIT
OBČINA KANAL OB SOČI
Caritas Shqiptar Albania
ZDUS zveza društev upokojencev slovenije

ASSOCIATE:
CEV European Volunteer Centre